

Försvarsmakten och våra krigsförband
verkar, syns och respekteras
i Sverige och utomlands

FÖRSVARSMAKTEN

ÅRSREDOVISNING

2010

BILAGA 4 – SÄRSKILDA REDOVISNINGAR

FÖRSVARSMAKTENS ÅRSREDOVISNING 2010

BILAGA 4

SÄRSKILDA REDOVISNINGAR

2011-02-18

23 386:52687

Omslagsfoto: FBB (bildmontage)

Grafisk produktion: Försvarsmakten, FMLOG, APSA, Grafisk produktion – Stockholm februari 2011

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

NR 1 OPERATIV FÖRMÅGA	3
NR 2 FÖRSVARSMAKTENS INSATSORGANISATION	3
NR 3 STRIDSKRAFTERNAS UTVECKLING	3
NR 4 INSATSER	3
NR 5 FREDS-, SÄKERHETSFRÄMJANDE OCH KONFLIKTFÖREBYGGANDE VERKSAMHET	3
NR 6 FORSKNING OCH UTVECKLING	3
ÅTERRAPPORTERING	3
FÖRSVARSMAKTEN REDOVISNING	3
NR 9 NORDISKT SAMARBETE	5
ÅTERRAPPORTERING	5
SVAR	5
NR 11 EFFEKTIVITET OCH GOD HUSHÅLLNING	10
NR 13 REDOVISNING AV AVRÄKNING MOT ANSLAG	10
NR 16 MILJÖFRÅGOR	10
ÅTERRAPPORTERING	10
SVAR	10
NR 17 MATERIELFÖRSÖRJNING	11
ÅTERRAPPORTERING	11
SVAR	11
NR 18 PERSONALFÖRSÖRJNING	13
NR 20 MILITÄR GRUNDUTBILDNING	13
NR 22 INTERNATIONELL ÖVNINGSVERKSAMHET	13
NR 26 UPPFÖLJNING AV DET FÖRSVARSPOLITISKA INRIKTNINGSBESLUTET	13
NR 30 ÖVNINGS- OCH SKJUTFÄLT	13
ÅTERRAPPORTERING	13
SVAR	14
SÄRSKILD ÅTERRAPPORTERING AVSEENDE OEXPLODERAD AMMUNITION (OXA)	17
BAKGRUND	17
TIDIGARE GENOMFÖRD VERKSAMHET	17
GENOMFÖRD VERKSAMHET 2010	17
PLANERAD VERKSAMHET 2011	17
SÄRSKILD ÅTERRAPPORTERING AVSEENDE VIND- OCH VÅGKRAFT	17
BAKGRUND	17
SVAR	17
SÄRSKILD ÅTERRAPPORTERING AVSEENDE SSR VERKSAMHET	19
BAKGRUND	19
SVAR	19

TABELLFÖRTECKNING

Tabell 1 Avveckling FB-objekt.....	14
Tabell 2 Genomförandet i övrigt.....	14
Tabell 3 Frågor om miljöprovning.....	16

Nedan återrapportering följer numrering i regleringsbrev 2010, förutom de tre sista avsnitten som avser särskilda återrapporteringspunkter.

Nr 1 Operativ förmåga

Återrapporteringen avseende punkt nr 1 Operativ förmåga i regleringsbrevet för 2010 återfinns i huvuddokument och kvalificerat hemlig bilaga.

Nr 2 Försvarsmaktens insatsorganisation

Återrapporteringen avseende punkt nr 2 Försvarsmaktens insatsorganisation regleringsbrevet för 2010 återfinns i huvuddokument och kvalificerat hemlig bilaga.

Nr 3 Stridskrafternas utveckling

Återrapporteringen avseende punkt nr 3 Stridskrafternas utveckling återfinns i punkt nr. 26 Uppföljning av det försvarspolitiska inriktningsbeslutet som ingår i underbilaga 4.1.

Nr 4 Insatser

Återrapporteringen avseende punkt nr 4 Insatser internationellt i regleringsbrevet för 2010 återfinns i huvuddokument och bilaga 3.

Nr 5 Freds-, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet

Återrapporteringen avseende punkt nr 5 Freds-, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet i regleringsbrevet för 2010 återfinns i bilaga 3.

Nr 6 Forskning och utveckling

Återrapportering

Försvarsmakten ska beskriva i vilken utsträckning civil forskning och utveckling har tillgodogjorts inom Försvarsmaktens FoU samt myndighetens bedömning av nyttan. Vidare ska Försvarsmakten rapportera hur andelen internationellt samarbete inom FoU-området har utvecklats.

Försvarsmakten redovisning

Civil FoU är av intresse för Försvarsmakten när kostnadseffektivitet kan påvisas.

Även annan värdering visar att inom vissa områden är civil FoU fördelaktigt för Försvarsmakten, men viktiga förutsättningar för detta är att den civila forskningsleverantören parallellt med sina leveranser bygger upp och vidmakthåller en kunskapsbank som Försvarsmakten kan avtappa när behov uppstår i insatsorganisationen. Det är också centralt att en långvarig relation skapas, så att en god kunskap om Försvarsmaktens verksamhet och behov byggs upp. Sådan kunskap är nämligen avgörande för att resultatet skall bli försvarsspecifikt relevant och inte bara generiskt.

Även korta uppdrag kan vara av intresse inom områden där civil forskning är framstående, varvid kostnadseffektivitet erhålls genom att kapitalisera på den kunskap som byggts upp genom tidigare forskning för andra uppdragsgivare. Ett exempel på ett sådant område där universitet och högskolor, UoH, är en lämplig leverantör är personalförsörjning. En svaghet med

korta uppdrag är dock att ingen försvarsspecifik kunskapsbank byggs upp hos leverantören som kan avtappas vid ett senare tillfälle om behov uppstår.

Under 2008 genomfördes en utflyttning av forskning inom försvarsrelaterad medicin, till Karolinska institutet (KI). Erfarenheterna är positiva då den tidigare kompetensen har kunnat bibehållas och samtidigt har området attraherat närliggande forskargrupper som förstärkt den samlade effekten av uppdraget och givit Försvarmakten ökat värde för satsade medel. Samverkansavtalet med KI har fallit väl ut, inte bara ur ett rent forskningsperspektiv utan det har också gett tillgång till ett brett internationellt nätverk samt viss kostnadsdelning med annan forskning som inte är kopplat mot Försvarmakten. Dialog och samverkan har därför genomförts med UoH i avsikt att finna ytterligare områden för samverkan och under 2009 upprättades ett avtal med Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) avseende fysiologiforskning, inom vilket även Gymnastik- och Idrottshögskolan (GIH) planeras att vara med som samarbetspartner. Avtalet bygger mycket på erfarenheterna som dragits från samarbetet med KI.

Vidare så har ett nytt samverkansprogram inom FoT skapats för att särskilt fokusera på forskning i samverkan med flera andra civila aktörer eller med uppdrag till enskilda civila aktörer. Under 2010 så har samverkansöverenskommelser utarbetats med Folke Bernadotte Akademien (FBA) och Utrikespolitiska Institutet (UI) med syftet att skapa ett långsiktigt samarbete och bredda forskningsbasen för Försvarmakten. Därutöver har ett projekt för forskningssamverkan med högskolor och universitet etablerats i syfte att utarbeta underlag för en säker och rationell informationshantering som följer Försvarmaktens utveckling i stort. Arbetet skall bedrivas i samverkan med övriga försvarsmyndigheter och stödja Myndighetens för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) nationella strävanden. Detta samarbete skall ses som ett komplement till traditionell forskning utveckling inom försvarssektorn. Att säkra samhällets flöden och funktionalitet är kritiskt både i vardagen och vid kriser. Med det som grund har samarbetet Training Regions etablerats, genom en överenskommelse mellan Försvarmakten, universitet, landsting, kommuner och näringsliv med syftet att skapa en arena för kunskapsutveckling och träning i samhällssäkerhet. Här ska kunskap och övning för att förstå dessa utmaningar utvecklas. Försvarmaktens primära roll är att stödja forskningen inom området. Erfarenheterna från denna samordnade utveckling får visa om detta bedöms vara ett effektivt verktyg för att kunskapsförsörja Försvarmakten.

Andelen internationellt samarbete

Bedömningen av andelen internationellt samarbete inom FoU-området och dess utveckling har baserats på manuellt framtagna underlag från de genomförande myndigheterna Försvarets materielverk (FMV) och Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI). Eftersom berörda planerings- och redovisningssystem inte med automatik kan ge underlag i denna frågeställning är uppgifterna betingade av osäkerheter och trender svåra att utläsa.

Forskning

En stor del av det internationella forskningsutbytet utgörs av informationsutbyte av akademisk forskningskaraktär, utan ekonomiska kopplingar. Avseende den forskning som utförs på Försvarmaktens uppdrag genom Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) och Förvarshögskolan (FHS) görs den övergripande bedömningen att, det är i stort sett alla forskningsprojekt som har inslag av kontrakterad eller överenskommen internationell samverkan eller informationsutbyte under år 2010.

Den ekonomiska andel som överenskommit eller kontrakterats för internationell samverkan inom forskningen uppgick till cirka 74 Mnkr under 2010. Genomförda reduktioner av Research and Technology (R&T) i Sverige och andra länder har gjort det allt nödvändigare att

samarbete och därmed dela på kompetens och resurser. Den svenska ekonomiska volymen har därför förblivit oförändrad, medan FOI har sökt kostnadseffektivare samarbeten, vilka bedöms vara fördelaktiga för såväl förmågeutveckling som i ekonomiska termer.

Omfattningen av det avtalsbundna samarbetet styrs främst av andra länders behov och villighet att samarbeta. Den ekonomiska krisen och därmed följande budgetpåverkan i olika länder har under året lett till förseningar och i vissa fall att länder drar sig ur projekt.

Teknikutveckling

Avseende den teknikutveckling som utförs på Försvarmaktens uppdrag genom FMV görs den övergripande bedömningen att andelen projekt som har inslag av kontrakterad eller överenskommen internationell samverkan år 2010 var cirka 30 procent, vilket är något lägre än prognos om 32 procent.

Den ekonomiska delen som överenskommit eller kontrakterats för internationell samverkan beräknas vara cirka 90 Mkr för år 2010, något mindre än beräknat 95 Mkr. Den ekonomiska krisen och därmed följande budgetpåverkan i olika länder har under året lett till förseningar och i vissa fall att länder drar sig ur projekt.

Nr 9 Nordiskt samarbete

Återrapportering

Försvarmakten ska i samband med års- och delårsredovisning rapportera hur arbetet med att konkretisera samarbetet har fortskridit. Redovisningen ska även visa hur olika delar av Försvarmakten omfattas av, och deltar i, den struktur som har byggts upp för att hantera det nordiska samarbetet.

Svar

Att konkretisera det nordiska samarbetet är en av de nordiska försvarshefernas prioriteringar för 2010. Formellt är detta genomfört från 1 juni då den nya strukturen NORDEFECO ersatte de tre tidigare samarbetsformerna; NORDAC, NORDCAPS och NORDSUP. Styrningen av arbetet på den militära nivån har konkretiserats genom försvarshefernas riktlinjer ("CHOD Guidance") samt genom MCC¹ Action Plan 2010, som båda i olika detaljeringsgrad inriktar det nordiska arbetet utifrån en helhetssyn.

På den militära nivån har fem samarbetsområden etablerats, var och en ledd av en OF-5-officer från något av medlemsländerna och med likvärdiga representanter från övriga nationer. Dessa är utsedda för att verka i NORDEFECO inom samarbetsområdena ("COPAs") som motsvarar officerarnas ansvarsområden och mandat i sina respektive försvarsmakter. Sverige leder två samarbetsområden: "Strategic Development" resp. "Operations". Inom övriga COPAs representeras Sverige av olika enheter i högkvarteret. Under NORDEFECOs samarbetsområden arbetas med aktiviteter som kan finnas i faserna *studie*, *projekt* eller *implementerad* aktivitet, där studien syftar till att undersöka om det är möjligt, önskvärt och rationellt att påbörja ett samarbete. Projekt är den fas där aktiviteten börjar konkretiseras genom förhandlingar, planering, avtalsupprättande och slutligen driftsättning.

Formerna för att föra över en implementerad aktivitet till de normala, nationella linjevägarna efter den har passerat studie- och projektfaserna har varit en av de viktigaste delarna i konkretiseringen av samarbetet och har tagit stora steg framåt, men kan inte sägas vara helt etablerad

¹ MCC- the NORDEFECO Military Coordination Committee

förrän tydliga och kända rutiner för detta finns såväl inom Försvarmakten som mellan nationerna och mellan politisk och myndighetsnivå. Principen för övergången mellan multinationella överenskommelser och nationella beslut utgår militärt från Försvarmakten genom högkvarteret, där omsättningen beroende av ärendets tidsaspekter görs genom direktiv, uppdrag eller i försvarsmaktsplaneringen.

Slutet av 2010 har i Sverige präglats av förberedelser för ordförandeskapet 2011 och i december fastställdes "MCC Action Plan 2011", med konkretiserade uppgiftsställningar till de olika samarbetsområdena inklusive tidsförhållanden.

Officerare från Danmark, Finland och Norge tjänstgör sedan 2 juni i sektionen för nordiskt samarbete vid högkvarteret. Sverige har en officer placerad på motsvarande sätt i norska försvarsministeriet resp. hade en officer i finska huvudstaben fram till juli 2010.

Försvarmaktens deltagande i samarbetet

Redovisat utifrån samarbetsområden (COPA, Co-operation area):

COPA Strategic Development

Samarbetets omfattning under 2010:

Området omfattar tre delområden – Strategic Analysis and Long Term Defence Planning (SA<DP), Research and Technology (R&T) och Concept Development and Experimentation (CD&E).

SA<DP har under året, med Sverige som ansvarig, tagit fram en studie om Afghanistan som uppskattades mycket av övriga nationer. Studien har redovisats inom Försvarmakten samt för Försvarsdepartementet. Delområdet har också påbörjat arbetet att analysera gemensamma förmågebrister, som en grund för framtida förslag om samordnade aktiviteter för att lösa dessa till reducerad kostnad. Analys sker även av förutsättningarna för en gemensam bas för långtidsplanering.

Delområdet R&T har påbörjat sitt arbete först under hösten 2010, eftersom säkerhetsskyddsavtalet ansågs vara ett villkor för utbyte av närmare information om planer och resultat. Arbetet har nu knutits till redan etablerat samarbete mellan Nordic Research Directors inom försvarssektorn, och en inventering av pågående R&T-samarbete inom EU/EDA och Nato har genomförts. COPA SD kommer att föreslå Nordefco-relaterade samarbeten som nyttiggör existerande samverkan och undviker resurssplittring. Möjlighetsstudier för mera utvecklat samarbete inom ett antal prioriterade kunskapsområden har också genomförts och under 2011 kommer förslag om konkreta projekt att framläggas. Dessutom planeras samarbete för utarbetande av Teknisk Prognos.

Delområdet CD&E är mest etablerat, som ett svensk-norskt samarbete till vilket Finland och Danmark har inbjudits. Det gäller gemensamt anordnad utbildning, både korta och längre kurser, som Försvarmakten arrangerat centralt med stöd från FHS. Dessutom har den tidigare gemensamt utarbetade metodhandboken för CD&E reviderats och översatts till engelska. Ett utbytesprogram för CD&E-officerare har inletts och vid Försvarmaktens enhet för konceptutveckling (FMKE) har en norsk expert arbetat under halva 2010. Därtill har samarbete påbörjats för utveckling av en nordiskt gemensam anpassning av NATO nya planeringsmetodik.

Delar av Försvarmakten som omfattats:

Samarbetet inbegriper främst högkvarteret. Därtill berörs FOI, FHS och FMV som utförare av FoT.

Rationaliseringar, ekonomiska eller effekthöjande:

2010 har främst varit ett planerings och studieår utan konkreta rationaliseringar inom SA<DP och R&T. Inom området CD&E har däremot påtagliga besparingar redan uppstått, jämfört med hur behoven annars skulle ha lösts. Besparingseffekten 2010 blev ca 1.3 Mnkr, genom:

- Gemensam utbildning har minskat kostnaderna för Försvarmakten med ca 500 tkr (kostnadsdelning) för en kurs, kursavgifter från norska deltagare i en annan kurs har inneburit intäkter på 360 tkr.
- Den gemensamt utarbetade metodhandboken har reducerat arbetstidsåtgången för egenpersonal med ca tre personmånader, vilket ger en besparing med ca 150 tkr.
- Den norske officeren har utfört arbete i FMKE linjeorganisation och därför sparat löne-medel (genom vakanthållning) med ca 300 tkr.

COPA Capabilities (inkluderande "Acquisition & Life Cycle Support")*Samarbetets omfattning under 2010:*

COPA Capabilities har fortsatt arbetet med att skapa samarbetsområden med potential dels för att öka den operativa effekten och dels för att spara kostnader. En jämförelse av respektive nations förmågeutveckling har genomförts och tio fokusområden (Top Ten) har identifierats. För varje fokusområde har en studie initierats där ordförandeskapet för de olika grupperna fördelats mellan Norge, Sverige och Finland. Danmark deltar i arbetet i begränsad omfattning.

COPA Capabilities har initierat samarbeten inom Information Infrastructure, Intelligence Surveillance Reconnaissance, Counter – Improvised Explosive Devices, Combined Joint Logistic Support, Land Surveillance, Battalion Task Force, Long Range Precision Missile, Naval Mine Counter Measure, Air Surveillance samt Ground Based Air Defence.

Nationellt pågår arbete för att samordna och koppla den svenska planerade förmågeutvecklingen och materielförsörjningen med NORDEFECO dels för att nå studiemålen på lång sikt och dels för att koppla arbetet till konkret verksamhet, åtgärder, övningar, metodförsök på kort sikt.

Parallellt med dessa studier fortsätter arbete med att finna samordningsmöjligheter över hela livscykeln för olika materielsystem inom ramen för Acquisition and Life Cycle Support (ALCS). Harmonisering av krav och interoperabilitetsaspekter, gemensam anskaffning som ger lägre styckpris, gemensam vidareutveckling eller modifiering är exempel på möjligheter som kontinuerligt undersöks.

En översyn och prioritering av tidigare arbetsgrupper inom NORDAC och NORDSUP har genomförts och resulterat i att grupperna antingen ingår som en del i de tio initierade studier, fortsätter som samarbete under ALCS ledning eller avslutats. I den årliga systematiska jämförelsen av anskaffningsplanerna identifierades ett flertal samarbetsområden varav ett inom "Management system logistics – SAP" initierats.

Delar av Försvarmakten som omfattats:

COPA CAPA omfattar hela Försvarmaktens förmågebredd, där samarbetet leds av delar inom högkvarteret med stöd av förband och Försvarets materielverk(FMV).

Rationaliseringar, ekonomiska eller effekthöjande:

2010 har varit huvudsakligen planering och initiering utan konkreta rationaliseringar. Arbetet med harmonisering av förmågekrav väntas ge rationaliseringar på längre sikt.

COPA Human Resources & Education*Samarbetets omfattning under 2010:*

Samarbetet har 2010 haft fokus på att etablera olika forum och arbetsgrupper som skall lösa de uppgifter som tilldelats samarbetsområdet HR&E. Arbetsgrupper har startats inom följande delområden:

- Studie, Vocational Education
- Studie, Foreign language issues
- Studie, Veteran issues
- Studie, Flag officers Course
- Projekt, Nordic Gender Centre
- Projekt, ADL
- Implementerad Aktivitet, Peace Support Operations - Education and training (SWED-INT² –Livgardet).

Veteranfrågorna har fått fokus med hänsyn till alla de nordiska ländernas engagemang i Afghanistan.

Delar av Försvarsmakten som omfattats:

Samarbetet inbegriper främst personalstaben och insatsstaben inom högkvarteret.

Rationaliseringar, ekonomiska eller effekthöjande

Det är i nuläget för tidigt att se resultat inom området HR&E, eftersom de flesta aktiviteter är i studiefasen. När de eventuellt implementeras kan effekter i form av operativ effekt och besparingar uppstå.

Peace Support Operation (PSO) kurser ger redan idag såväl ekonomisk som operativ effekt. Konceptet med att utnyttja varandras PSO kursutbud och att genom detta öka rationaliteten i utbildningen såväl som att utveckla elever och instruktörer är orsaken till dessa effekter.

COPA Training & Exercises*Samarbetets omfattning under 2010:*

Arbetet inom området har koncentrerats till att omhänderta pågående samarbeten (sju st.) som skapats i tidigare etablerade fora samt att inleda en gemensam planering för att skapa en gemensam nordisk övningsplan. Två studier har startats under 2010 inom ramen för NOR-DEFECO:

- en studie omfattande gemensam nordisk övningsplan,
- en studie syftande till att skapa bättre förutsättningar för samövning mellan flygstridsdivisioner baserade i de nordiska ländernas södra delar.

Totalt pågår nio aktiviteter inom COPA *Training & Exercises*.

² Försvarsmaktens internationella centrum

Delar av Försvarsmakten som omfattats:

Samarbetet inbegriper främst högkvarteret samt många förband.

Rationaliseringar, ekonomiska eller effekthöjande:

Samtliga pågående arbeten kommer att leverera sina förslag under första kvartalet 2011. I dagsläget kan därför inte effekten av NORDEFECO och pågående aktiviteter omsättas och beskrivas i ekonomiska eller effekthöjande termer.

COPA Operations (Ops)

Samarbetets omfattning under 2010:

Under året har samarbetet inom NORDEFECO COPA Ops utvecklats så att det idag har regelbundna möten mellan Sverige, Finland, Norge och Danmark. Arbetet är främst fokuserat på samarbete med fokus på ISAF. Förutsättningar för att tillsammans hitta gemensamma lösningar som ökar den operativa effekten och skapar flexibilitet samt redundans med respektive lands resurser är goda.

Området omfattar tre delområden – ”Operations”, ”Logistics” och ”Movement and Transportation”.

Delområdet ”Operations” har under året, med Sverige som ansvarig, fokuserat på det nordiska samarbetet i ISAF/RC-North mellan Finland, Norge och Sverige. 2010 signerade de tre länderna ett ”Letter of Intent” angående ett utökat samarbete när det gäller mentorskap inom Regional Command North Afghanistan. Norge och Sverige har signerat ett avtal om att med svensk teknisk personal stödja den norska helikopterstyrkan som används till medicinsk evakuering (MEDEVAC) i RC-North. Detta avtal har gjort det möjligt för Norge att behålla helikoptrarna i regionen och därmed förmågan till MEDEVAC av nordisk personal i RC-North.

Delområdet har också påbörjat arbetet att genomföra planering för en möjlig framtida gemensam Nordisk insats i ISAF/RC-North.

Delområdet ”Logistics” har under året fokuserat på att samordna det nordiska logistiksamarbetet i Mazar-e-Sharif i RC-North, samt att identifiera gemensamma nordiska lösningar för underhåll till de nordiska enheterna i RC-North.

Delområdet ”Movement and Transportation” är mest etablerat, och har i flera år arbetat ned och koordinera de strategiska transporterna från de nordiska länderna till Afghanistan. Under denna grupp finns ”the Nordic Movement Coordination Centre (NMCC)” som genomför daglig koordinering av strategiska transporter och som ansvarar för att de mest kostnadseffektiva lösningarna väljs. Delområdet har under 2010 också fokuserat på att studera möjligheterna till gemensamma strategiska knutpunkter för transporter till och från Afghanistan, inklusive en bättre samordning av SAC programmet.

Delar av Försvarsmakten som omfattats:

Samarbetet inbegriper främst högkvarteret.

Rationaliseringar, ekonomiska eller effekthöjande:

Att i dagsläget kunna redovisa uppnådda ekonomiska besparingar inom varje delområde är inte möjligt. Dock kan nämnas att inom strategiska flygtransporter så ger det etablerade samarbetet visst ekonomiskt positivt utfall inom utgiftsområde 1.2. Den stora effekten är dock en bättre logistikförsörjning.

Nr 11 Effektivitet och god hushållning

Åtterrapporeringen avseende punkt nr 11 Effektivitet och god hushållning i regleringsbrevet för 2010 återfinns i huvuddokumentet.

Nr 13 Redovisning av avräkning mot anslag

Redovisningen i enlighet med bilaga 3 till regleringsbrevet för 2010 återfinns i huvuddokumentet.

Nr 16 Miljöfrågor

Åtterrapporering

Försvarsmakten ska redovisa hur arbetet med strategiska miljöbedömningar i planerings- och beslutsprocessen har utvecklats.

Svar

Under 2010 har Försvarsmakten utfört strategiska miljöbedömningar i syfte att uppnå sina miljömål och minska myndighetens miljöpåverkan. Nedan följer en beskrivning om vad som har gjorts inom respektive område. En mer utförlig beskrivning av miljöarbetet under året kommer att presenteras i Försvarsmaktens miljöredovisning på www.forsvarsmakten.se

Under 2010 har en ny version av Försvarsmaktens miljöpolicy tagits fram. Policyn förväntas fastställas som direktiv under första kvartalet 2011.

Försvarssektorns miljödag genomfördes 2010-06-02 där temat var minskad miljöpåverkan vid insatser. Syftet med miljödagen var att belysa de utmaningar vi ställs inför vid internationella insatser och vikten av samarbete över myndighetsgränserna.

Utvecklandet av ett övergripande miljöledningssystem för hela Försvarsmakten har fortskridit. I nuläget finns inget regeringsbeslut med krav på att Försvarsmakten ska ha ett miljöledningssystem. För att förbereda ett sådant eventuellt beslut fortsätter förberedelserna inom Försvarsmakten.

Miljöavdelningen i högkvarteret är från 2010 en fast remissinstans för samtliga taktiska, tekniska och ekonomiska målsättningar (TTEM) samt tekniska målsättning för utbildningsmateriel (TEMU). Genom ett aktivt deltagande med denna kompetens i denna process ökar Försvarsmaktens möjligheter att genom lämplig utformning av materielens påverka och minimera det ekologiska avtrycket under materielens samtliga faser - anskaffning, nyttjande, vidmakthållande och avveckling.

Beslut har tagits om att Försvarsmaktens Logistik (FMLOG) är sakansvarig för Försvarsmaktens verksamhetsavfall. Syftet med beslutet är att erhålla en bättre uppföljning av avfallsflödet i mängd och i fraktioner.

Miljökompetens ur Försvarsmakten har medverkat vid den pågående avvecklingen av Camp Victoria i Kosovo. Avvecklingen följs av FOI i samarbete med Försvarsmakten för att kunna utvärdera de erfarenheter som erhållits efter genomfört saneringsarbete.

Försvarsmakten har även startat slutarbetet tillsammans med EUMS med ett EU-koncept avseende miljöpåverkan vid EU-ledda insatser.

Ett framgångsrikt forskningsprojekt med många samverkande myndigheter inom miljöområdet är ”Verktyg för miljöanpassning av försvarsmateriel i dess livscykel”. Projektet syftar till att skapa ett verktyg för att kunna värdera och kvantifiera miljöaspekter för försvarsmateriel genom hela dess livscykel.

I ett trilateralt samarbete med USA och Finland påbörjades under året framtagandet av ett gemensamt utbildningspaket för soldater, sjömän och officerare vid insats. Utbildningspaketet kommer att kunna nyttjas från grundläggande soldatnivå till försvarshögskolenivå. Särskild vikt kommer att läggas på specialistofficerens utbildning.

En helt ny miljöhandbok för utlandsinsatser vid namn ” Environmental guidebook for military operations” har under året tagits fram och fastställts. Guiden är unik i sitt slag som den första miljöguiden för internationella insatser. Vidare har en ny version av ”Handbok miljö” tagits fram. Skrifterna kompletterar varandra och ska tillsammans användas för ett heltäckande miljöperspektiv nationellt som internationellt.

Nr 17 Materielförsörjning

Återrapportering

Försvarsmakten ska även redovisa de totala kostnaderna för avveckling av övertalig materiel samt kostnaderna direkt förknippade med försäljningen. En uppbyggnad av kostnaderna bör bland annat innehålla kostnader för försäljning, destruktion samt förrådsavveckling. Försvarsmakten ska vidare redovisa de totala intäkterna från försäljning av övertalig materiel. Med intäkt avses menas även betalning i form av varor eller tjänster. Intäkterna bör delas upp i tre kategorier, från mängdmateriel till avancerade krigsmaterielsystem.

Svar

Avveckling

Försvarsmakten har år 2010 avvecklat övertaliga förnödenheter i syfte att minska kostnaderna för förrådshållning.

Avvecklingen har i likhet med tidigare år genomförts enligt förordningen 2000:678 i form av:

- överföringar till andra statliga myndigheter (73 beslut omfattande 83 042 artiklar)
- gåvor till frivilliga försvarsorganisationer (53 beslut omfattande 83 100 artiklar)
- gåvor till kommunal räddningstjänst (31 beslut omfattande 12 000 artiklar)
- gåvor till internationellt humanitärt bistånd (14 beslut omfattande 102 770 artiklar)
- gåva till museer (46 beslut omfattande 3 087 artiklar)
- försäljning (se nedan)

Destruktion av ammunition, ursprungligen anskaffad för invasionsförsvaret, har genomförts år 2010. Mängden ammunition som avvecklats uppgår till 4 555 ton.

Vidare avvecklades följande år 2010:

- 23 124 st. pallar avvecklade förnödenheter
- 690 st. fordon

Nedan redovisas antalet beslut och omfattningen av överlämnade förnödenheter:

- 73 st. beslut till statliga myndigheter
- 31 st. beslut till kommuner
- 53 st. beslut till frivilliga försvarsorganisationer
- 14 st. beslut till humanitärt bistånd
- 46 st. beslut till museal verksamhet

Totalt omfattande 283 959 st. artiklar.

Försäljning övertalig materiel

I enlighet med regleringsbrev 2010 får Försvarsmakten vid försäljning av övertalig materiel disponera totala nettointäkter om 20 miljoner kr på årsbasis. Nettointäkter definieras som inkomst av försäljning med avdrag för kostnader direkt relaterade till försäljningen, till exempel hyra av utställningslokal, annonskostnader eller kostnader för nödvändig modifiering av materiel för att möjliggöra försäljning. Därutöver gäller nedanstående:

Nettointäkt från försäljning (mnr)	Andel som Försvarsmakten får disponera
20 - 300	30%
301 - 500	20%
501 - 1 000	10%
1 001 -	5%

Likvid överstigande ovan skall återredovisas mot inkomsttitel 3312, enligt ESV inkomstliggare, 2010-02-18 Dnr: 53-1130/2009.

Intäkternas fördelning på typ av materiel

Försvarsmakten har per 2010-12-31 försålt materiel i enlighet med nedan redovisning.

De totala försäljningsintäkterna från övertaliga förnödenheter uppgick år 2010 till ca 228 Mnr.

Försäljningarna av avancerade krigsmaterielsystem inbringade 198 Mnr, resterande intäkt om 30 Mnr genererades av försäljning av mängdmateriel.

Nedan listade försäljningar av avancerade krigsmaterielsystem förtjänar att nämnas:

- Försäljning av reservdelar till Rb 74 (Sidewinder)
- Försäljning av PBV 401
- Försäljning av noskoner till Rb 77
- Försäljning av Rb 56
- Försäljning av FSR 890 (del 1 & del 2)

Resterande försäljningsintäkter är hänförliga till försäljning av övertalig mängdmateriel.

Åtterrapporing försäljning övertalig materiel

Försvarsmakten har haft kostnader direkt förknippade med försäljning av övertalig materiel uppgående till 5 918 238,71 kr FMV, 10 procent av FMLOG debitering om 47 829 238,85 kr = 4 782 923,85 kr samt Försvarsexportmyndigheten (FXM) kostnad om 1 600 000 kr. Totala kostnader förknippade med försäljning av övertalig materiel uppgår till 12 301 162,56 kr.

Nedan framgår beräkning av belopp som Försvarsmakten skall återredovisa mot inkomsttitel enligt regleringsbrevet.

Beräkning

(kr)	
Intäkt per 2010-12-31 FMV	-216 296 379,60
Intäkt per 2010-12-31 FXM	-11 701 160,00
Avdrag som får genomföras av Försvarmakten enligt regleringsbrev	20 000 000,00
Kostnader förknippade med försäljningen	<u>12 301 162,56</u>
Överskott vid försäljning övertalig materiel	195 696 377,04
30% av 195 696 377,04	58 708 913,11

Återstående belopp att redovisa mot inkomsttitel
(195 696 377,04 kr – 58 708 913,11) **136 987 463,93**

Nr 18 Personalförsörjning

Åtterrapporeringen avseende punkt nr 18 Personalförsörjning i regleringsbrevet för 2010 återfinns i huvuddokumentet och bilaga 2.

Nr 20 Militär grundutbildning

Åtterrapporeringen avseende punkt nr 20 Militär grundutbildning i regleringsbrevet för 2010 återfinns i bilaga 2 samt i tabellformat i huvuddokumentet.

Nr 22 Internationell övningsverksamhet

Åtterrapporeringen avseende punkt nr 22 Internationell övningsverksamhet i regleringsbrevet för 2010 återfinns i huvuddokumentet och underbilaga 3.1

Nr 26 Uppföljning av det försvarspolitiska inriktningsbeslutet

Åtterrapporeringen avseende punkt nr 26 Uppföljning av det försvarspolitiska inriktningsbeslutet i regleringsbrevet för 2010 återfinns i underbilaga 4.1.

Nr 30 Övnings- och skjutfält**Åtterrapporering**

Försvarmakten ska i samband med årsredovisningen redovisa följande om myndighetens övnings- och skjutfält.

- 1. Avvecklingen av övnings- och skjutfält efter reduceringarna i Försvarmaktens grundorganisation genom försvarsbesluten 2000 och 2004. Av redovisningen ska framgå hur många fält och vilka arealer som hittills avvecklats samt översiktlig lokalisering. I sammanhanget ska också belysas frågor om avveckling av tätortsnära fält.*
- 2. Genomförandet i övrigt av Försvarmaktens plan 2006 för övnings- och skjutfält.*
- 3. Försvarmaktens sanering/återställande av fält som skadats eller förorenats av militär verksamhet, inklusive oexploderad ammunition. I sammanhanget ska också belysas myndig-*

hetens resurser för återställandeverksamheten samt redovisas åtgärder för att påskynda avvecklingen av fält som Försvarmakten beslutat sig för att lämna.

4. Frågor om miljöprovning av övnings- och skjutfälten.

5. Frågor om allmänhetens tillträde till övnings- och skjutfält när militär verksamhet inte pågår på fältet.

Svar

1. Avveckling FB-objekt

Försvarsbeslut	Antal objekt	Areal	Översiktlig lokalisering	Tätortsnära
FB -00	16	8 236 ha	Gotland, Vellinge/Falsterbo, Falun, Karlskrona, Sorsele, Valdersmarsvik, Norrtälje, Hässleholm, Söderhamn, Borlänge, Kiruna, Sollefteå	Gotland, Falun, Karlskrona, Hässleholm, Sollefteå
FB -04	35	13 154 ha	Karlskrona, Söderköping, Gotland, Göteborg, Östersund, Strängnäs, Norrköping, Kristinehamn, Lysekil, Hammarö, Vaxholm	Strängnäs, Östersund, Kristinehamn, Hammarö, Vaxholm

Tabell 1 Avveckling FB-objekt

Källa: PROD INFRA

Kommentarer Tätortsnära

- Vid övnings- och skjutfältet i Falun avses Myran-delen. Denna del är åtgärdad och Försvarmakten har lämnat stöd till Falu kommun avseende så kallad ytsökning för anläggandet av en trafikplats.
- Tjärnmyrans övnings- och skjutfält i Sollefteå är formellt inte uppsagt till Fortifikationsverket.
- Bynäsets skjutsmål i Östersund är avvecklat men med ett OXA bemängt målområde kvar.

2. Genomförandet i övrigt

Försvarsbeslut	Antal objekt	Areal	Översiktlig lokalisering	Tätortsnära/
FB -96	6	2 055	Södertälje, Bråvalla, Tierp, Timrå, Gävle, Luleå	Södertälje, Bråvalla, Gävle
FB -00	2	55	Gotland, Mörbylånga	
FB -04	6	1669	Uddevalla, Ljungby, Gotland, Ystad, Malmö,	Uddevalla, Gotland, Ystad, Malmö

Tabell 2 Genomförandet i övrigt

Källa: PROD INFRA

Kommentarer Tätortsnära

- Bråvalla är i slutfasen av avvecklingsprocessen. Här kommer dock Försvarmakten fortsatt nyttja mindre del t.o.m. 2016.
- Södertälje Almnäs är färdigavvecklat.
- Övnings- och skjutfältet i Gävle avser redan till kommunen försåld del, här har Försvarmakten lämnat stöd till kommun med klassificering. Resterande del av fältet är formellt uppsagt till Fortifikationsverket och kommer att avvecklas under 2011.

- I Uddevalla avses skjutfältet Bulid, inte Sågebacken. Bulid är under avveckling men troligen kommer ett målområde att finnas kvar.
- Fredriksbergs övningsområde i Ystad är under avveckling och kommer att slutföras under 2011.
- Skjutbanan i Sandskogen kommer att avvecklas i närtid.
- Närövningsfältet i Husie, Malmö är under avveckling.

3. *Försvarmaktens sanering/återställande av fält*

Försvarmakten avvecklar och åtgärdar övnings- och skjutfält enligt process som framgår ur ”Handbok avveckling/avyttring av mark, byggnader och slutet bestånd”. Handboken är gemensam för Försvarmakten och Fortifikationsverket. Efter av Försvarmakten vidtagna åtgärder överlämnas fälten till och förvaltas av Fortifikationsverket och ett uppdragsavtal upprättas.

Uppdragsavtal upprättas av Fortifikationsverket och ersätter upplåtelseavtal. Modell för detta förfaringsätt grundar sig i den av Fortifikationsverket och Försvarmaktens gemensamma utredning på uppdrag av Finansdepartementet, beteckning Fi 2007/8233 som redovisades för departementet 2008-03-26, beteckning FORTV/Mark 3729/07 och FM/HKV 13 600:34865.

Totalförsvarets ammunitions- och minröjningscentrum (SWEDEC) upprätthåller kompetens för att genomföra klassificering av fält som skall avvecklas. Syftet med klassificering är en kontroll av framtagna verksamhetsbeskrivning och att minimera området mot fältets målområde. Klassificeringen ligger även till grund för analys av Fortifikationsverkets möjligheter till avyttring.

Försvarmaktens övriga resurs för avvecklingsverksamhet vid övnings- och skjutfält avseende oexploderad ammunition kommer i första hand ur respektive förbands fredsammunitionsröjningspersonal. Denna resurs måste samordnas i tid och rum för insats över riket vid åtgärder på fält som avvecklas, med beaktande av övrig verksamhet i Försvarmakten. Någon specifik organisation eller resurs för detta ändamål finns inte i Försvarmakten.

Vid all avveckling strävar Försvarmakten och Fortifikationsverket att så långt möjligt samordna verksamheterna för att påskynda avveckling/avyttring.

4. *Frågor om miljöprövning*

(Handläggningsläge tillståndsprövningar skjutfält/motsv)

Övnings- och skjutfält	Aktuellt läge
Lomben och Orrträsk (I 19)	Prövning pågår i länsstyrelsen.
Kusträsk (I 19)	Prövning pågår i länsstyrelsen.
Junkön (F 21)	Prövning pågår i länsstyrelsen.
Boden Södra (I 19)	Prövning pågår i länsstyrelsen.
Arvidsjaur (I 19)	Omprövning förbereds för ansökan under 2011.
Tåme (I 19)	Ärendet avgjort (efter 17 år!) genom regeringsbeslut 10-12-22.
Härnön och Skärsviken (I 19)	Tillståndsbeslut i länsstyrelsen för Härnön 2010-12-23 och för Skärsviken 2010-12-30. Härnön överklagat av Försvarmakten och båtklubb (inte klagoberättigad).
Marma (LG)	Ansökan kungjord 10-06-16, kommentarer till remissyttranden 2010-12-20. Nya krav vid årsskiftet från länsstyrelsen på kompletteringar av påverkan på naturmiljön från nya skjutbanan.

Övnings- och skjutfält	Aktuellt läge
Tofta (Amf 1)	Länsstyrelsens tillståndsbeslut 10-06-24 överklagat av Gotlands kommun. Handläggs i miljödomstolen. Fortsatt behov av att nyttja de gamla skjutbanorna på Visborgs slätt, vilket handläggs av FORTV.
Väddö (Amf 1)	Länsstyrelsens tillståndsbeslut 07-09-27 överklagat av närboende. Prövning pågår i regeringen efter beslutsförslag av miljödomstolen 09-10-19.
Stockholms skärgård (Roten, Söderarm, Gisslingö, Korsö, Stabbo, Mellsten) (Amf 1)	Länsstyrelsens beslut för Roten och Korsö överklagade av Försvarsmakten. Tillståndsbeslut Gisslingö 2010-11-17, inte överklagat. Övriga ärenden slutbehandlade och avvaktar länsstyrelsens beslut.
Askö (Amf 1)	Tillståndsbeslut i länsstyrelsen 2010-12-10. Beslutet överklagat.
Blekinge skärgård (Ryssjön, Harö, Bollö, Tjurkö, Öppenskar) (MarinB)	Prövning pågår i länsstyrelsen.
Karlsborgsmålet Hammaren (F 7)	Samråd med myndigheter, närboende och allmänhet under 2010. Många synpunkter och lokal intresseorganisation bildad. Ansökan till länsstyrelsen under första kvartalet 2011.
Sågebacken (P 4)	Omprövning av gammalt tillstånd. Förnyat samråd med myndigheter och enskilda planeras under februari-mars 2011.
Sisjön (P 4)	Beslut av länsstyrelsen väntas under första kvartalet 2011.
Göteborgs skärgårdsskjutfält (Galterö, St Stårholmen, Känsö, Lilla o St Rävholmen) (MarinB)	Beslut i länsstyrelsen 10-12-21, överklagat av Försvarsmakten.
Ringenas (Lv 6)	Länsstyrelsens beslut avvaktas, inget besked om tidpunkt.
Nyårsåsen (Lv 6)	Länsstyrelsens beslut avvaktas, inget besked om tidpunkt.
Mästocka (Lv 6)	Omprövning av gammalt tillstånd påbörjad. Samråd med myndigheter under 2010. Samråd med enskilda planeras till februari 2011.
Ravlunda (P 7)	Omprövning avseende samövning med flygförband förbereds för ansökan under 2011.
Önnarp (P 7)	Samråd med myndigheter 10-06-17, samråd enskilda och organisationer under dec. Tillståndsansökan inges senast 11-03-01.
Kabusa (P 7)	Prövningen i slutskede, länsstyrelsens beslut avvaktas.

Tabell 3 *Frågor om miljöprövning*

Källa: PROD INFRA

5. *Frågor om allmänhetens tillträde*

Generellt gäller allemansrätten på Försvarsmaktens övnings- och skjutfält vilket ger tillträde för allmänheten. Dock gäller de skyltar och markeringar med restriktioner som beslutats av Försvarsmakten.

Vid verksamhet som motiverar detta avlyses och avspärras fälten som ett led i skyddet för tredje man.

Särskild återrapportering avseende oexploderad ammunition (OXA)

Bakgrund

Med anledning av händelsen i december 2005 då en fiskare placerade en uppträlad mina på en kaj i centrala Göteborg har regeringen gett Försvarmakten (sammanhållande), Kustbevakningen (KBV) och Rikspolisstyrelsen (RPS) i uppdrag att i samråd med Fiskeriverket, Statens räddningsverk, Sjöfartsverket samt kommuner och landsting utarbeta informationsmaterial om minor, oexploderad ammunition och kemiska stridsmedel. Även behovet av utbildningar ska övervägas. Syftet är att genom detta undvika skador på människor, egendom och miljö. Uppdraget skall slutredovisas 2011-12-31.

Tidigare genomförd verksamhet

Försvarmakten har i samarbete med RPS och KBV under 2009, utifrån tidigare identifierade målgrupper (fritidsdykare, yrkesdykare, yrkesfiskare och svenska hamnar), fastställt;

- vilket budskap som ska förmedlas,
- vilka produkter som ska produceras (exempelvis informationsbroschyrer, tidningsartiklar och utbildningar) samt
- via vilka kanaler framtagna produkter ska nå ut till de identifierade målgrupperna.

Genomförd verksamhet 2010

Under 2010 har manuskript för produktion av fastställda produkter färdigställts. Produkterna har producerats genom högkvarterets informationsstab och Försvarmaktens Dykeri- och Navalmedicinska Centrum,(DNC) försorg.

Planerad verksamhet 2011

Under 2011 kommer producerade produkter att distribueras och delges till berörda målgrupper. Vidare kommer föreläsningar att hållas vid ovanstående målgruppers utbildningar, m.m. Beredskap finns att genomföra föreläsningar och informationsspridning även efter uppdraget slutredovisats 2011-12-31.

Särskild återrapportering avseende vind- och vågkraft

Bakgrund

Enligt Förordning SFS (2007:1266) med instruktion för Försvarmakten,uppdaterad 2010-08-01 med ändring SFS 2010:650, 5 b §, ska Försvarmakten till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) årligen redovisa myndighetens medverkan i beredningen av ärenden rörande vind- och vågkraft samt de åtgärder myndigheten har vidtagit för att bidra till att nå den nationella planeringsramen för vindkraft.

Svar

Det finns två kategorier av riksintressen/intressen för totalförsvaret, dels öppna exempelvis i form av skjutfält och flottiljflygplatser, dels sådana som inte kan redovisas öppet på karta eller helt omfattas av 12:4-förordnanden enligt plan- och bygglagen.

Försvarmakten genomför en egen s.k. hinderprovning av alla höga objekt (över 20 m utanför samt över 45 m inom sammanhållen bebyggelse, inom en radie av 45 km från vissa flygplatser gäller också 20 m), master, vindkraftverk och byggnader m.m. Den görs mot bakgrund av

övnings- och skjutverksamhet, militär luftfart samt de olika kommunikations- och sensorsystem som Försvarsmakten och andra myndigheter inom försvarssektorn har. Remisserna är dels myndighetsremisser, planer, bygglov och miljötillståndsärenden, dels remisser i tidigt skede som privatpersoner och företag kan skicka in. En översiktlig bedömning om det finns konflikter med totalförsvarets intressen inom ett geografiskt område görs av de senare. Information om dessa remisser återfinns på Försvarsmakten hemsida.

Det digitala ärendehanteringssystem som har utvecklats avses sättas i drift under sommaren 2011. Vindkraftsremisser i tidigt skede från bl.a. vindkraftsföretag kan då skickas in till Försvarsmakten via en web-portal som ska nås via www.forsvarsmakten.se.

Antalet vindkraftsremisser var 2009 totalt 1 667 st. och år 2010 sjönk de till 1 372 st. Andelen remisser i tidigt skede har minskat och antal ”skarpa” remisser i form av bygglov och miljöprövningsärenden har ökat betydligt.

Antal remisser avseende vågkraftsprojekt var under 2009 fyra st. och under 2010 endast en.

Remissvar avseende vindkraftsprojekt

Förutom remisser från kommuner avseende planer och bygglov för vindkraft och från länsstyrelser avseende miljöprövningsärenden för vindkraft, inkommer remisser i tidigt skede från olika vindkraftsföretag. Till havs uppkommer ofta konflikt med radarsystem, men i Försvarsmaktens remissvar anges att det finns tekniska lösningar. En kompletterade radarutrusning kan t.ex. monteras i planerad vindkraftspark. Stora vindkraftsprojekt kan bära denna merkostnad (jmf Kriegers flak). I vissa fall föreslås vindkraftsparker i riskområden och målflygningsområden utanför skjutfält. I dessa fall är det svårare att samordna Försvarsmaktens verksamhet med den önskade vindkraftsutbyggnaden. En målsättning är att i remissvaren ange alternativa lägen för vindkraftverk så att konflikt med totalförsvarets intressen undviks.

En utredning avseende vindkraftverks påverkan på den militära flygverksamheten genomfördes under 2010 (beslut 2010-10-04). Den resulterade bl.a. i att områden runt de militära flygplatserna där det inte bör etableras vindkraftverk och andra höga objekt definierades. Information har i december 2010 begärts in från kommuner och länsstyrelser om var det finns vindkraftverk, var bygglov och miljötillstånd getts samt var det finns ansökningar inne, inom dessa så kallade stoppområden. Under 2010 har Försvarsmakten informerat och fört dialog om den militära flygverksamhetens behov avseende områden fria från vindkraftverk med statliga företrädare, kommuner och branschföreträdare.

Pågående utredningar

En utredning påbörjades 2009 på uppdrag av Energimyndigheten angående vindkraftsverks påverkan på väderradarinformation, VINDRAD SMHI leder utredningen och Försvarsmakten deltar. Resultatet blir klar våren 2011.

En utredning om utplacering av radarutrustning i vindkraftsparker till havs pågår, finansierad av Energimyndigheten. Projektet leds av Försvarets Materielverk och den tekniska studien är klar och återrapporterad. En slutbearbetning sker för närvarande inom Försvarsmakten avseende operativ bedömning.

En förstudie om vindkraftverks påverkan på radiolänkförbindelser har inletts och som finansieras främst av Energimyndigheten men även till del av Försvarsmakten. Försvarets Materielverk ingår i referensgruppen tillsammans med bl.a. regeringens vindkraftssamordnare och vindkraftsentreprenörer.

Särskild återrapportering avseende SSR verksamhet

Bakgrund

Enligt olika regeringsbeslut, se nedan, ska Försvarsmakten återrapportera SSR-verksamheten.

Svar

Sammanfattning

Försvarsmakten har under 2010 genomfört säkerhetssektorreformverksamhet (SSR) enligt separata regeringsbeslut i Bosnien, Serbien, Kosovo, Afghanistan, Ukraina, Georgien och i östra Afrika. Ett flertal seminarier och workshops har anordnats, de flesta i nära samarbete med de nordiska och baltiska länderna. Finansiella bidrag till internationella fonder har även utbetalats i enlighet med de olika regeringsbesluten. Sammanlagt har Försvarsmakten förbrukat 9 845 737 kr av de i olika regeringsbeslut maximalt tilldelade medlen (18 750 000 kr).

Kosovo

I enlighet med Regeringsbeslut 2, 2010-03-25, Fö 2010/24/SI har Försvarsmakten lämnat utbildningsstöd och finansiellt stöd till det nationella krisledningscentrat. Sekonderingen av en rådgivare till Situation Center (SITCEN) inom Office of Prime Minister (OPM) har fortsatt. Ökade kunskaper och färdigheter inom SITCEN har kunnat noteras och de bedöms ha uppnått tillräckliga färdigheter för att den fortsatta verksamheten skall kunna bedrivas utan kontinuerlig extern närvaro. Personal från SITCEN har även deltagit i utbildning och kursverksamhet i Sverige. Dessutom har ekonomiskt stöd för upphandling och utbildning av ett modernt stödsystem lämnats.

Försvarsmakten har totalt tilldelats 400 000 kronor för verksamheten, av vilka ca 140 000 kronor har utnyttjats.

Bosnien-Hercegovina

I enlighet med Regeringsbeslut 17, 2010-11-18, Fö 2010/155/MFI har Försvarsmakten lämnat finansiellt bidrag till den fond som upprättats av Nato för att stödja omskolning av övertalig militär personal inom den bosniska Försvarsmakten.

I enlighet med Regeringsbeslut 4, 2010-05-06 Fö 2010/155/SI har Försvarsmakten försökt genomföra erfarenhetsutbyte med bosniska försvarsministeriet och den bosniska Försvarsmakten inom främst personalhantering, försvarsreform och internationell krishantering. Ett planeringsmöte har genomförts i Sarajevo där det enda önskemål som framfördes från de bosniska värdarna var ekonomiskt stöd till inköp av främst kommunikationsutrustning. Den troligaste orsaken till bosniernas bristande intresset för erfarenhetsutbyte med Sverige bedöms vara deras tydliga fokus mot NATO.

Försvarsmakten har totalt tilldelats 1 700 000 kronor, av vilka ca 1 550 000 kronor har utnyttjats.

Serbien

I enlighet med Regeringsbeslut 5 2010-05-06, Fö2010/155/SI har Försvarsmakten stöttat ett antal säkerhetssektorreformprojekt i Serbien.

Inom ramen för det Nordisk Baltiska Initiativet har Sverige sedan 2007 stöttat den serbiska Försvarsmaktens omskolning av övertaliga underofficerare. Projektet benämns PRISMA. Projektet anses som lyckat, då en hög andel av projektets deltagare fått anställning efter genom-

förd omskolning. Uppfattningen förstärks efter samtal med kursdeltagare och projektledare. Det nordiska stödet till PRISMA avslutas, som ursprungligen planerat, i maj 2011, men verksamheten kommer att fortsätta i serbisk regi med utnyttjande av de redan inbetalade medlen, vilka beräknas räcka till sommaren 2012.

Två stycken regionala seminarier har genomförts i samverkan med International and Security Affairs Centre (ISAC) i Belgrad, ett med tema ESDP och ett med tema regional säkerhet - ”The Western Balkans – From a Security Consumer to a Security Provider”. Det första seminariet genomfördes 18-19 mars med 35 deltagare från Försvarsmakten, inrikesministeriet, och utrikesministeriet. Utvärderingen visade att deltagarna var nöjda.

Det andra seminariet genomfördes 13-15 december i Belgrad med deltagare från fem av regionens länder. Deltagarnas svar på slutenkäten vidimerade Försvarsavdelningen i Belgrads uppfattning att det var ett lyckat genomförande. Sveriges ambassadör höll inledningsanförandet samt var värd för en avslutningsmottagning i residenset för samtliga deltagare. Det nära samarbetet med den svenska ambassaden är av stor vikt för resultatet av Försvarsmaktens SSR-stöd till Serbien.

Den under flera år genomförda seminarieverksamheten uppfattas vara ett kostnadseffektivt sätt att få stort genomslag i regionen.

Under året har också, i samverkan med Norge, ett ekonomiskt bidrag lämnats till den serbiska Försvarsmakten för verksamhet knuten till ”CIMIC Training Centre” i Vranje. CIMIC-verksamheten bedöms vara viktig för den sociala stabiliteten i södra delen av landet.

Försvarsmakten har som tidigare år genomfört möten för erfarenhetsutbyte med den serbiska generalstaben. Det är främst erfarenheter kring PARP-processen och interoperabilitetsfrågor som står i fokus. Ett djupare samarbete kring dessa frågor inklusive evaluering och certifiering är planerat för 2011.

Försvarsmakten har totalt tilldelats 1 000 000 kronor av vilka ca 554 000 kronor utnyttjas. Underutnyttjandet beror främst på det uteblivna behovet av stöd till PRISMA-projektet.

Afghanistan

I enlighet med Regeringsbeslut 5, 2010-02-11, Fö2009/35/SI har Försvarsmakten haft i uppdrag att bidra med en instruktör till Junior Officers Staff Course inom ramen för Kanadas utbildningsprojekt vid Afghanistan National Army Command and Staff College (ANA CSC). Detta bidrag har inte kunnat effektueras under 2010 eftersom inga säkerhetsmässigt tillfredställande lösningar avseende förläggning och försörjning kunnat uppbådas. Försvarsmakten har även sökt stöd från andra nationer som har förläggningsmöjligheter i anslutning till ANA CSC, vilket hittills inte gett något resultat.

I enlighet med Regeringsbeslut 18, 2010-11-18, Fö2010/18/MFI har Försvarsmakten lämnat ett ekonomiskt bidrag till Natos fond för uppbyggnad av den afghanska armén (Nato Afghanistan National Army Trust Fund), som används för att stödja kapacitetsuppbyggnad av den afghanska armén. Stöd till ANA i olika former bedöms utgöra en nödvändig förutsättning för att på längre sikt kunna lämna över det fulla ansvaret för säkerheten till afghanska myndigheter.

Försvarsmakten har totalt tilldelats 6 800 000 kronor av vilka 5 300 000 kronor utnyttjas. Underutnyttjandet beror på den uteblivna sekonderingen till ANA CSC.

Ukraina

I enlighet med Regeringsbeslut 2010-09-02, Fö2010/147/SSP och Fö2010/160/SSP har Försvarsmakten i begränsad omfattning genomfört kunskapsöverföring och erfarenhetsutbyte med det ukrainska försvarsministeriet och det ukrainska internationella utbildningscentrat Multinational Staff Officer Center (MSOC). Stödet har lämnats inom ramen för det Nordisk Baltiska Initiativet (NBI). Försvarsmakten har även bidragit till SSR-arbetet i Ukraina genom att lämna finansiellt stöd till NATO Ukraine Professional Development Programme for Civilian Personnel of the MOD and other Security Institutions (PDP).

Med anledning av 2010 års presidentval och regeringsskifte i Ukraina har det varit svårt att genomföra verksamhet riktad mot försvarsministeriet och med anledning av den ukrainska Försvarsmaktens ekonomiska situation har de haft svårigheter att bedriva verksamhet vid utbildningscentret MSOC. Försvarsmakten har som ambition att, tillsammans med NBI, fortsätta arbetet under 2011, eftersom det finns ett uttalat ukrainskt intresse och den interna verksamheten börjar komma igång.

Försvarsmakten har genom SWEDINT stöttat MSOC främst genom "train the trainer" program och stöd till kursdeltagande i Sverige, eftersom huvuddelen av den planerade kursverksamheten ställts in.

Försvarsmakten har totalt tilldelats 1 000 000 kronor av vilka ca 497 000 kronor utnyttjas. Underutnyttjandet beror på bristande mottagarkapacitet samt på att verksamheten endast bedrivits under den senare delen av året.

Georgien

I enlighet med Regeringsbeslut 2010-09-02, Fö2010/147/SSP och Fö2010/160/SSP har försvarsmakten inom ramen för det nordisk-baltiska initiativet genomfört erfarenhetsutbyte med det georgiska försvarsministeriet med tonvikt på försvarsreform och doktrinutveckling. Försvarsmakten har även bidragit till SSR-arbetet i Georgien genom att lämna finansiellt stöd till NATO Georgian Professional Development Programme for Civilian Personnel of the MOD and other Security Institutions (PDP).

Erfarenhetsutbytet har omfattat stöd till utarbetande av den georgiska försvarsdoktrinen genom möten och kursverksamhet med det georgiska försvarsdepartement och generalstaben. Verksamheten har genomförts såväl i Sverige som i Georgien.

Försvarsmakten har totalt tilldelats 850 000 kronor av vilka ca 472 000 kronor utnyttjas.

Underutnyttjandet beror till del på att verksamheten endast bedrivits under den senare delen av året.

EASF

I enlighet med Regeringsbeslut 2010-03-11, Fö2010/517/SI har försvarsmakten stöttat uppbyggnaden av den östafrikanska fredsstyrkan, Eastern Africa Standby Force (EASF) främst genom fortsatt sekondering av en samverkansofficer placerad vid EASF Coordination Mechanism (EASFCOM) i Nairobi, Kenya som en del av Nordic Advisory and Coordination Staff (NACS).

Under 2010 har det kapacitetsuppbyggande stödet fokuserats till två delområden, utbildning av personal samt logistik. Därutöver har ett visst stöd skett inom ramen för utveckling av snabbinsatsförmåga, där kontakterna mellan NBG 11 och den östafrikanska regionen utvecklats. Det har skett genom att representanter för den östafrikanska regionen inbjudits till och

deltagit i både stabsövningen Illuminated Summer och NBG 11 slutövnings besöksdag i november.

Under året har fem officerare och en civil genomfört utbildning vid SWEDINT (UNSOC och CIVSOC). Vidare har FÖRSVARSMAKTEN också stöttat regionens deltagande i övningen Viking 11, där representanter för regionen deltagit i förberedande möten.

Inom området logistik har den huvudsakliga aktiviteten bestått i stöd till genomförande av en "Logistics MAPEX". Övningen visade bland annat att det finns stora behov av att utveckla styrdokument samt att se över logistikkedjans olika delar.

Försvarsmakten har i samverkan med de övriga nordiska länderna genomfört rekognosering och planering för en utökad stabsutbildning under 2011. Dels erbjuds genomförande av kurser vid utbildningscentra i regionen med sk. Mobile Training Teams och dels erbjuds subventionerade kursplatser vid de nordiska internationella utbildningscentra.

Under året har två stycken direkta förfrågningar avseende stöd inkommit från EASFCOM. Den ena var en underhandsfråga som ställdes till Sverige angående möjligheten att placera en rådgivare inom området logistik på permanent basis i Addis Abeba, den andra ställdes till Norden som helhet och gällde stöd till uppbyggnad av en Rwandisk snabbinsatsförmåga. Efter hörande med Regeringskansliet har försvarsmakten svarat nekande på bägge frågorna.

Försvarsmakten har totalt tilldelats 3 000 000 kronor av vilka ca 1 390 000 kronor utnyttjats.

Underutnyttjandet beror främst på bristande mottagarkapacitet p.g.a. rotation av huvuddelen av personalen vid EASFCOM.

EUTM

I enlighet med Regeringsbeslut 2010-03-04, FÖ2010/30/SI har försvarsmakten deltagit i EU:s träningsinsats (EUTM) i Uganda för utbildning av den somaliska regeringens säkerhetsstyrkor. Försvarsmakten har i samverkan med Finland deltagit med tre till fyra officerare. Utbildningen, som inleddes i maj 2010, har genomförts i två stycken utbildningsomgångar om sex månader. Utbildningen har främst omfattat utbildning av chefer/ledare upp till plutonschefsnivå.

Försvarsmakten har totalt tilldelats en ekonomisk ram om 7 000 000 kronor, varav högst 4 000 000 skall belasta SSR-verksamheten (anslag 1:1 villkor 12) medan 3 000 000 skall belasta utgiftsområde 5, anslag 1:2, anslagspost 1. Försvarsmakten har under 2010 utnyttjat 3 060 000 kronor inom utgiftsområde 5 och inte haft någon belastning inom anslag 1:1 villkor 12.

FÖRSVARSMAKTEN

107 85 Stockholm. Telefon: 08-788 75 00. Fax: 08-788 77 78
www.forsvarsmakten.se